

- Abeles, N., & Barlev, A. (1999). End of life decisions and assisted suicide. *Professional Psychology: Research and Practice*, 30(3), 229-234.
- Acuff, C., Benett, B.E., Bricklin, P.M., Canter, M.B., Knapp, S.J., Moldawsky, S., & Phelps, R. (1999). Considerations for ethical practice in managed care. *Professional Psychology: Research and Practice*, 30(6), 563-575.
- Aghassy, G., & Noot, M. (1990). *Seksuele contacten binnen psychotherapeutische hulpverleningsrelaties*. Uitgave van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. Den Haag: Vuga.
- Agich, G.J. (1993). *Autonomy and long-term care*. Oxford: University Press.
- Anderson, S.K., & Kitchener, K.S. (1996). Nonromantic, nonsexual posttherapy relationships between psychologists and former clients: An exploratory study of critical incidents. *Professional Psychology: Research and Practice*, 27(1), 59-66.
- Appelbaum, P.S. (1986). Tarasoff and the clinician: Problems in fulfilling the duty to protect. *American Journal of Psychiatry*, 124, 425-429.
- Bakker, H. (1995). Ervaringen met de beroepscode. Interviews met P.E. Boeke en A.R. Bloembergen. *De Psycholoog*, 30, 510-513.
- Baltes, P.B., & Kunzmann, U. (2003). Wisdom. *The Psychologist*, 16, 131-133.
- Bates, C.M., & Brodsky, A.M. (1989). *Sex in the therapy hour: A case of professional incest*. York: Guilford Press.
- Bauduin, D. (2000). Respect. In J. Graste, & D. Bauduin (Red.), *Waardenvol werk. Ethiek in de geestelijke gezondheidszorg* (pp. 32-46). Assen: Van Gorcum.
- Behars, J.O., & Gutheil, T.G. (2001). Informed consent in psychotherapy. *American Journal of Psychiatry*, 158(1), 1-40.
- Beauchamp, T.L., & Childress, J.F. (1994). *Principles of biomedical ethics* (4th ed.). New York: Oxford University Press.
- Beebe, J. (1999). Integrity in the analytic relationship. *Psychoanalytic Review*, 86(4), 607-625.
- Beeerse, A.P.M., & Pluimakers, W.H.M.A. (1998). *De wet BIG, de betekenis van de wet voor de beroepsbeoefenaren in de gezondheidszorg*. Lelystad: Vermande.
- Berghmans, R. (2000). Hulp bij zelfdoding in de geestelijke gezondheidszorg. In J. Graste, & D. Bauduin (Red.), *Waardenvol werk. Ethiek in de geestelijke gezondheidszorg* (pp. 186-205). Assen: Van Gorcum.
- Bergin, A.E. (1991). Values and religious issues in psychotherapy and mental health. *American Psychologist*, 46(4), 394-403.
- Berlin, I. (1996). *Twee opvattingen van vrijheid*. Amsterdam/Meppel: Boom.
- Bersoff, D.N. (1999). Why good people sometimes do bad things: Motivated reasoning and unethical behavior. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 25(1), 28-39.

- Betan, E.J., & Stanton, A.L. (1999). Fostering ethical willingness: Integrating emotional and contextual awareness with rational analysis. *Professional Psychology: Research and Practice*, 30(3), 295-301.
- BFP (1997). BFP INFO. Belgische Federatie van Psychologen. Deontologische Code voor Belgische Psychologen. December 1997.
- Bilynsky, N.S., & Vernaglia, E.R. (1998). The ethical practice of psychology in a managed-care framework. *Psychotherapy*, 35, 54-68.
- Blanchard, K., Peale, N.V., & Leijten, R. (1989). *Management en ethiek: wat ieder manager moet weten over bedrijfsethiek*. Utrecht/Antwerpen: Veen b.v.
- Boedts, M. (1998). PMS-werk en de privacywetgeving. *Caleidoscoop*, 10(1), 8-14.
- Boedts, M. (1999). CLB neemt sleutelpositie in eerste opvang van kindermishandeling. Oproep tot responsabilisering geldt vooral voor professionele hulpverleners. *Caleidoscoop*, 11, 3-14.
- Bolen, J.S. (1997). *Tot op het bot. Levensbedreigende ziekte en persoonlijke groei*. Rotterdam: Lemniscaat.
- Broers, E., & de Lange, J. (1996). *Agressie in de psychiatrie. Agressie tussen patiënten en verpleegkundigen op gesloten afdelingen*. Utrecht: NcGv.
- Butterfield, K.D., Trevino, L.K., & Weaver, G.R. (2000). Moral awareness in business organizations: Influences of issue-related and social context factors. *Human Relations*, 53(7), 981-1017.
- Carroll, M. (1996). *Workplace counselling. A systematic approach to employee care*. London: Sage Publications.
- Colnerud, G. (1997). Ethical dilemmas of psychologists. A Swedish example in an international perspective. *European Psychologist*, 2(2), 164-170.
- Comte-Sponville, A. (1997). *Kleine verhandeling over de grote deugden*. Amsterdam: Atlas.
- Cools, B. (2003). Illegale klinische psychologie... op het kruispunt van wetenschap en poëzie. *Tijdschrift Klinische Psychologie*, 33(2), 74-77.
- Cools, B. (2004). Psychotherapie: een geïdealiseerd, geprotocoliseerd en geprivatiseerd zorgproduct?... en andere vragen voor een maatschappelijk debat. *Tijdschrift Klinische Psychologie*, 34(1), 2-5.
- Corey, G., Schneider-Corey, M., & Callanan, P. (1998). *Issues and ethics in the helping professions*. Pacific Grove: Brooks/Cole.
- Corveleyn, J. (1996). Niemand is van hout. Over de psychische inwerking van de relatie met cliënten op de persoon van de clinicus. In J. Vereycken, B. Cools, & M. Van Gael (Red.), *De psyche als zorg. Klinische psychologie in Vlaanderen* (pp. 73-87). Kapellen: Pelckmans.
- Dalai Lama (1999). *Wijsheid voor een moderne wereld. Ethiek voor een nieuwe tijd*. 's-Gravenhage: Uitgeverij BZZTôH.
- Davison, H.K., & Burke, M.J. (2000). Sex discrimination in simulated employment contexts: A meta-analytic investigation. *Journal of Vocational Behavior*, 56, 225-248.
- De Hennezel, M. (1997). *De intieme dood. Levenslessen van stervenden*. Haarlem: Becht.
- De Jong, R.D. (2000). Burnout: het noodlot van de betrokken hulpverlener? *Tijdschrift Cliëntgerichte Psychotherapie*, 38(1), 39-51.
- De Munter, B., & Carion, L. (2001). Illegale drugs: hoe ga je er als CLB'er mee om? *Caleidoscoop*, 13(1), 12-17.
- Desmet, M. (1998). *Dag en nacht. Een spiritualiteit vanuit de medische ervaring*. Tiel: Lannoo.

- Dolto, F. (1998). *Kinderen aan het woord. Psychoanalyse, kind en psychose*. Nijmegen: Sun/Kritak.
- Dovidio, J.F., & Gaertner, S.L. (2000). Aversive racism and selection decisions: 1989-1999. *Psychological Science*, 11(4), 315-318.
- Dute, J. (2000). De juridische context van de geestelijke gezondheidszorg. In J. Graste, & D. Bauduin (Red.), *Waardenvol werk. Ethiek in de geestelijke gezondheidszorg* (pp. 149-172). Assen: Van Gorcum.
- Feimen-Nemser, S., & Floden, R. (1986). The cultures of teaching. In M.C. Wittrock (Ed.), *Handbook of research on teaching*. New York: Macmillan.
- Flanagan, O., & Rorty, A.O. (1990). *Identity, character, and morality*. Cambridge: MIT Press.
- Forceville, G. (1999). Wat als de dood te laat komt? Ethische beschouwingen over een therapeutische hulpverlening bij zelfdoding. *Tijdschrift Klinische Psychologie*, 29(4), 203-210.
- Frazer, R.A., & Wiersma, U.J. (2001). Prejudice versus discrimination in the employment interview: We may hire equally, but our memories harbour prejudice. *Human Relations*, 54(2), 173-192.
- Fulero, S. (1988). Tarasoff: 10 years later. *Professional Psychology: Research and Practice*, 19, 184-190.
- Gellerman, S.W. (1986). *Why 'good' managers make bad ethical choices. Ethics at work*. Boston: Harvard University Publisher.
- Glaser, R.D., & Thorpe, J.S. (1986). Unethical intimacy. A survey of sexual contact and advances between psychology educators and female graduate students. *American Psychologist*, 41, 41-51.
- Glassman, J.B. (1998). Preventing and managing board complaints: The downside risk of custody evaluation. *Professional Psychology: Research and Practice*, 29(2), 121-124.
- Gottlieb, M.C. (1993). Avoiding exploitative dual relationships: A decision-making model. *Psychotherapy*, 30, 41-48.
- Graindourze, L. (2001). Zwanger op school. *Caleidoscoop*, 13(1), 6-9.
- Graste, J. (1997). *Zorg voor de psyche, een archeologie van psychotherapie*. Nijmegen: Nijmegen University Press.
- Graste, J. (1998). Ethiek als kritische reflectie over de Ethica van Aristoteles. *Maandblad Geestelijke Gezondheidszorg*, 5, 474-489.
- Graste, J. (2000). Brede en smalle ethiek. In J. Graste, & D. Bauduin (Red.), *Waardenvol werk. Ethiek in de geestelijke gezondheidszorg* (pp. 6-19). Assen: Van Gorcum.
- Graste, J. (2000). Een perspectief op zorgethiek. In J. Graste, & D. Bauduin (Red.), *Waardenvol werk. Ethiek in de geestelijke gezondheidszorg* (pp. 20-31). Assen: Van Gorcum.
- Graste, J. (2003). Omgaan met dilemma's. Een methode voor ethische reflectie. In H. Manschot, & H. van Dartel (Red.), *In gesprek over goede zorg* (pp. 43-114). Amsterdam: Boom.
- Greenberg, S.A., & Shumann, D.W. (1997). Irreconcilable conflict between therapeutic and forensic roles. *Professional Psychology: Research and Practice*, 28(1), 50-57.
- Gutkin, T., & Hughes, J. (1995). Legal and ethical issues in conducting research on alcohol and drug use with children: A reaction to Havey and Dodd. *Journal of Schoolpsychology*, 33(4), 319-326.
- Hahn, W.K. (1998). Gifts in psychotherapy: An intersubjective approach to patient gifts. *Psychotherapy*, 35(1), 78-86.

- Hamelinck, L. (2000). Crisisinterventie en suïcidaal gedrag. *Tijdschrift Klinische Psychologie*, 30(3), 174-191.
- Hammel, G.A., Olkin, R., & Taube, D.O. (1996). Student-educator sex in clinical and counseling psychology doctoral training. *Professional Psychology: Research and Practice*, 27(1), 93-97.
- Hawkins, I.L., & Bullock, S.L. (1995). Informed consent and religious values: A neglected area of diversity. *Psychotherapy*, 32(2), 293-300.
- Hebbrecht, M. (2000). Wanneer collega's ageren. Pleidooi voor analyse en ondersteuning. *Tijdschrift Klinische Psychologie*, 30(1), 27-32.
- Herman, J.L. (1993). *Trauma en herstel*. Amsterdam: Wereldbibliotheek.
- Hess, A.K. (1998). Accepting forensic case referrals: Ethical and professional considerations. *Professional Psychology: Research and Practice*, 29(2), 109-114.
- Hunter, M., & Struve, J. (1998). *The ethical use of touch in psychotherapy*. Thousand Oaks/London/New Dehli: Sage.
- Jacob-Timm, S., & Hartshorne, T.S. (1998). *Ethics and law for school psychologists*. New York: John Wiley & Sons.
- Jacobs, T. (1999). *Interstructurele communicatie en samenwerking tussen hulpverleningsvoorzieningen en politionele en justitiële instanties met respect voor het beroepsgeheim*. Overlegplatform GGZ Vlaams Brabant.
- Jehu, D. (1994). *Patients as victims: Sexual abuse in psychotherapy and counseling*. Chichester: Wiley.
- Karp, M. (1989). Living versus survival: A psychotherapist's journey. In L. Spurling, & W. Dryden (Eds.), *On becoming a psychotherapist* (pp. 87-100). London: Routledge.
- Keith-Spiegel, P., & Koocher, G. (1985). *Ethics in psychology: Professional standards and cases*. New York: Random House.
- Keith-Spiegel, P., & Koocher, G. (1998). *Ethics in psychology: Professional standards and cases* (2nd ed.). New York: Random House.
- Kelly, T.A., & Strupp, H.H. (1992). Patient and therapist values in psychotherapy: Perceived changes, assimilation, similarity, and outcome. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, 60, 34-40.
- Kendler, H.H. (1999). The role of value in the world of psychology. *American Psychologist*, 54(10), 828-835.
- Kernberg, O. (1984). *Severe personality disorders: Psychotherapeutic strategies*. New Haven: Yale University Press.
- Kimmel, A.J. (1996). *Ethical issues in behavioral research*. Cambridge, MA: Blackwell.
- Kirkland, K., & Kirkland, K.L. (2001). Frequency of child custody evaluation complaints and related disciplinary action: A survey of the association of state and provincial psychology boards. *Professional Psychology: Research and Practice*, 32(2), 171-174.
- Kitchener, K.S. (1984). Intuition, critical evaluation and ethical principles: The foundation for ethical decisions in counseling psychology. *The Counseling Psychologist*, 12, 43-55.
- Klein, S. (2003). *De geluksformule. Over het ontstaan van goede gevoelens*. Amsterdam: Ambo.
- Klip, E. (1995). Beroepsethiek en kwaliteitsbewaking. *Tijdschrift voor Psychotherapie*, 21(6), 541-544.
- Knapp, S., & Vande Creeck, L. (2000). Risk management and life threatening patient behaviors. *Journal of Clinical Psychology*, 56(10), 1335-1341.

- Koene, C. (1993). Resultaten van een enquête beroepsethische dilemma's. 'Het hemd nader dan de rok?'. *De Psycholoog*, 28, 128-132. Casus 2, p. 129.
- Koene, C. (1997). NBC, wat kan je ermee? Naar een vernieuwde beroepsethiek. *De Psycholoog*, 32, 116-118.
- Kohlberg, L. (1969). Stage and sequence: The cognitive-developmental approach to socialization. In D. Goslin (Ed.), *Handbook of socialization theory and research* (pp. 347-480). Chicago: Rand McNally.
- Kohlberg, L. (1980). High school democracy and educating for a just society. In R.L. Mosher (Eds.), *Moral education: A first generation of research and development*. New York: Praeger.
- Kramer, D.A. (2000). Wisdom as a classical source of human strength: Conceptualization and empirical inquiry. *Journal of Social and Clinical Psychology*, 19, 83-101.
- Kremer, T.G., & Gesten, E.L. (1998). Confidentiality limits of managed care and clients' willingness to self-disclosure. *Professional Psychology: Research and Practice*, 29(6), 553-558.
- Kunzmann, U., & Baltes, P.B. (2003). Wisdom-related knowledge: Affective, motivational, and interpersonal correlates. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 29, 1104-1119.
- Lamb, D.H., & Catanzaro, S.J. (1998). Sexual and nonsexual boundary involving psychologists, clients, supervisees, and students: Implications for professional practice. *Professional Psychology: Research and Practice*, 29(5), 498-503.
- Lambert, M.J. (2004). *Bergin and Garfield's handbook of psychotherapy and behavior change* (5th ed.). New York: Wiley.
- Lambert, M.J., & Ogles, B.M. (2004). The efficacy and effectiveness of psychotherapy. In M.J. Lambert, *Bergin and Garfield's handbook of psychotherapy and behavior change* (5th ed.) (pp. 139-193). New York: Wiley.
- Lazarus, A.A., & Zur, O. (2002). *Dual relationships and psychotherapy*. New York: Springer Publishing Company.
- Lee, C.M., Beaugard, C.P., & Hunsley, J. (1998). Lawyers' opinions regarding child custody mediation and assessment services: Implications for psychological practice. *Professional Psychology: Research and Practice*, 19(2), 115-120.
- Legemaate, J. (1997). *Verantwoordingsplicht en aansprakelijkheid in de gezondheidszorg*. Zwolle: Tjeenk Willink.
- Leijssen, M. (1998). Onethisch gedrag bij collega's. Een moeilijk te hanteren dilemma. *Tijdschrift voor Psychotherapie*, 24(3), 145-161.
- Leijssen, M. (2001). Lichaamsgerichte interventies in de psychotherapeutische hulpverlening: waardevol en ethisch verantwoord? *Maandblad Geestelijke Volksgezondheid*, 56, 195-217.
- Leijssen, M. (2003). De ethiek van evidence based psychotherapie. *Tijdschrift Klinische Psychologie*, 33(4), 142-145.
- Leijssen, M. (2003). De therapeut. In S. Colijn, J.A. Sniijders, & W. Trijsburg (Red.), *Leerboek integratieve psychotherapie* (pp. 305-326). Leusden: De Tijdstroom.
- Leijssen, M. (2004). Empathie als instrument voor effectieve geneeskunde. In M. Leijssen, & N. Stinckens (red.), *Wijsheid in gesprekstherapie* (pp. 313-332). Leuven: Universitaire Pers Leuven.
- Leijssen, M. (2004). *Gids voor gesprekstherapie* (2de ed.). Utrecht: De Tijdstroom.
- Leijssen, M., & Deschrijver, A. (2001). Ethische dilemma's bij Vlaamse klinisch psychologen: een empirisch onderzoek. *Tijdschrift Klinische Psychologie*, 31(4), 174-188.

- Liégeois, A. (1997). *Begrensde vrijheid. Ethiek in de geestelijke gezondheidszorg*. Kapellen: Pelckmans.
- Lindsay, G., & Colley, A. (1995). Ethical dilemmas of members of the society. *The Psychologist*, October, 448-541.
- Luborsky, L., Rosenthal, R., Diguier, L., Andrusyna, T.P., Levine, J.T., Seligman, D.A., Berman, J.S., & Krause, E.D. (2002). The Dodo Bird Verdict is alive and well – mostly. *Clinical Psychology: Science and Practice*, 9(1), 2-12.
- Mollica, R. (1988). The trauma store: Psychiatric care of refugee survivors of violence and torture. In F. Ochberg (Red.), *Post-traumatic therapy and victims of violence* (pp. 295-314). New York: Ochberg.
- Mooij, A. (2000). De fundamentele verantwoordelijkheid van de hulpverlener. In J. Graste, & D. Bauduin (Red.), *Waardenvol werk. Ethiek in de geestelijke gezondheidszorg* (pp. 66-77). Assen: Van Gorcum.
- Morrow, S.L. (2000). First do no harm: Therapist issues in psychotherapy with lesbian, gay and bisexual clients. In R.M. Perez, K.A. DeBord, & K.J. Bieschke (Eds.), *Handbook of counseling and psychotherapy with lesbian, gay and bisexual clients* (pp. 137-156). Washington, DC: American Psychological Association.
- Mudrack, P.E., Mason, E.S., & Stepanski, K.M. (1999). Equity sensitivity and business ethics. *Journal of Occupational and Organisational Psychology*, 72, 539-560.
- Nagels, A., & Leijssen, M. (2004). De benadering van het lichaam in experiëntiële psychotherapie. In M. Leijssen, & N. Stinckens (Red.), *Wijsheid in gesprekstherapie*. Leuven: Universitaire Pers.
- Nevas, D.B., & Farber, B.A. (2001). Parents' attitudes toward their child's therapist and therapy. *Professional Psychology: Research and Practice*, 32(2), 165-170.
- NIP (1997). *Beroepsethiek voor psychologen. Nieuwe beroepscode 1998*. Amsterdam: Nederlands Instituut van Psychologen.
- Norcross, J. (Ed.) (2002). *Psychotherapy relationships that work*. New York: Oxford University Press.
- Nussbaum, M. (1998). *Wat liefde weet. Emoties en moreel oordelen*. Amsterdam: Boom/Parrèsia.
- Nussbaum, M. (2001). *Upheavals of thought. The intelligence of emotions*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Olarte, S.W. (1997). Sexual boundary violations. In *The Hatherleigh guide to ethics in therapy* (pp. 195-209). New York: Hatherleigh Press.
- Orlinsky, D.E., Rønnestad, M.H., & Willutzki, U. (2004). Fifty years of psychotherapy process-outcome research: Continuity and change. In M.J. Lambert, *Bergin and Garfield's handbook of psychotherapy and behavior change* (5th ed., pp. 307-389). New York: Wiley.
- Panikkar, R. (1997). *Waar wijsheid woont*. Deventer: Ankh-Hermes.
- Perlin, M.L. (1997). The 'duty to protect' others from violence. In *The Hatherleigh guide to ethics in therapy* (pp. 127-146). New York: Hatherleigh Press.
- Pieters, G. (1999). Evidence-based geestelijke gezondheidszorg en de kunst van het motoronderhoud. *Tijdschrift Klinische Psychologie*, 29(2), 85-92.
- Pols, J. (2000). Macht en dwang in psychiatrische hulpverlening. In J. Graste, & D. Bauduin (Red.), *Waardenvol werk. Ethiek in de geestelijke gezondheidszorg* (pp. 130-148). Assen: Van Gorcum.
- Pope, K.S. (1988). How clients are harmed by sexual contact with mental health professionals: The syndrome and its prevalence. *Journal of Counseling and Development*, 67(4), 222-226.

- Pope, K.S., & Bouhoutsos, J.C. (1986). *Sexual intimacy between therapist and patients*. New York: Praeger.
- Pope, K.S., Keith-Spiegel, P., & Tabachnick, B.G. (1986). Sexual attraction to clients: The human therapist and the (sometimes) inhuman training system. *American Psychologist*, 41(2), 147-158.
- Pope, K.S., Sonne, J.L., & Holroyd, J. (1996). *De seksuele gevoelens van de psychotherapeut. Hanteren in plaats van ontkennen*. Lisse: Swets & Zeitlinger.
- Pope, K.S., & Vasquez, M.T. (1998). Informed consent and informed refusal. In K.S. Pope, & M.T. Vasquez (Eds.), *Ethics in psychotherapy and counseling: A practical guide* (2nd ed., pp. 126-142). San Francisco, CA: Jossey-Bass.
- Pope, K.S., & Vetter, V.A. (1992). Ethical dilemmas encountered by members of the American Psychological Association. *American Psychologist*, 47, 397-411.
- Reed, G.M., McLaughlin, C.J., & Milholland, K. (2000). Ten disciplinary principles for professional practice in telehealth: Implications for psychology. *Professional Psychology: Research and Practice*, 31(2), 170-178.
- Rest, J.R. (1984). Research on moral development: Implications for training counseling psychologists. *The Counseling Psychologist*, 12(3), 19-29.
- Reynolds Welfel, E., Danzinger, P.R., & Santoro, S. (2001). Mandated reporting of abuse/maltreatment of older adults: A primer for counselors. *Journal of Counseling & Development*, 78, 284-292.
- Rijmen, V. (2000). Een personalistische visie op leerlingbegeleiding. *Caleidoscoop*, 12(4), 18-20.
- Sacket, D., Rosenberg, W., Gray, J.A., Haynes, B., & Richardson, W.S. (1996). Evidence-based medicine: What it is and what it isn't. *BMJ*, 312, 71-72.
- Schoeman, F.D. (1984). *Philosophical dimensions of privacy: An anthology*. Cambridge: University Press.
- Schwiebert, V.L., Myers, J.E., & Dice, C. (2000). Ethical guidelines for counselors working with older adults. *Journal of Counseling & Development*, 78, 123-129.
- Sevenhuizen, S. (1996). *Oordelen met zorg. Feministische beschouwingen over recht, moraal en politiek*. Amsterdam/Meppel: Boom.
- Sloore, H. (1996). De psycholoog gevangen tussen psychologie en recht: forensische psychologie. In J. Vereyken, B. Cools, & M. Van Gael (Eds.), *De psyche als zorg* (pp. 91-103). Kapellen: Uitgeverij Pelckmans.
- Smith, D., & Fitzpatrick, M. (1995). Patient-therapist boundary issues: An integrative review of theory and research. *Professional Psychology: Research and Practice*, 26(5), 499-506.
- Soudijn, K. (1995). *Psychologen en beroepsethiek*. Lisse: Swets & Zeitlinger.
- Sternberg, R.J. (Ed.) (1990). *Wisdom. Its nature, origins, and development*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Stroeken, H. (1995). *Het geloof is er voor de mens*. Baarn: Ambo.
- Stroeykens, H., & Wyns, D. (1996). *Privacy: implementatie op de personeelsdienst: de bescherming van de persoonlijke levenssfeer t.o.v. de verwerking van persoonsgegevens*. Diegem: Ced. Samson.
- Stufkens, H. (1997). *Mededogen als menselijke bestemming*. Deventer: Ankh-Hermes.
- Sue, D.W., Ivey, A.E., & Pedersen, P.B. (1996). *A theory of multicultural counseling and therapy*. Pacific Grove, CA: Brooks/Cole.
- Tabachnick, B.G., Keith-Spiegel, P., & Pope, K.S. (1991). Ethics of teaching: Beliefs and behaviours of psychologists as educators. *American Psychologist*, 46, 506-515.
- Tallent, N. (1993). *Psychological report writing* (4th ed.). Englewood Cliffs, NJ: Prentice Hall.

- Tjeltveit, A.C. (1986). The ethics of value conversion in psychotherapy: Appropriate and inappropriate therapist influence on client values. *Clinical Psychology Review*, 6, 515-537.
- Trijsburg, R.W. (1991). Beeldvorming rond psychotherapeuten die seksueel contact hebben met hun patiënten. *Tijdschrift voor Psychotherapie*, 17(1), 31-45.
- Trijsburg, R.W. (1997). Recensie over W.N. Grosch en D.C. Olsen (1994). *When helping starts to hurt*. New York: Norton. *Tijdschrift voor Psychotherapie*, 23(6), 440-442.
- Tronto, J.C. (1993). *Moral boundaries: A political argument for an ethic of care*. New York/London: Routledge.
- Truscott, D., Evans, J., & Mansell, S. (1995). Outpatient psychotherapy with dangerous clients: A model for clinical decision making. *Professional Psychology: Research and Practice*, 26(5), 484-490.
- Tucker, L.R., Stathakopoulos, V., & Patti, C.H. (1999). A multidimensional assessment of ethical codes: The professional business perspective. *Journal of Business Ethics*, 19, 287-300.
- Van Asperen, G.M. (1993). *Het bedachte leven. Beschouwingen over maatschappij, zingeving en ethiek*. Amsterdam/Meppel: Boom.
- Van Berkestijn, H. (2000). Too close, too close for comfort. *Tijdschrift Psychotherapie*, 26(3), 153-164.
- Van de Veire, C. (2003). Een ethische benadering van psychotherapie en religie. *Tijdschrift Klinische Psychologie*, 33(4), 221-225.
- Van Lawick, J. (2002). De werkalliantie met belangrijke anderen. *Handboek Integratieve Psychotherapie*, I 2.4.-1-I 2.4-16.
- Van Reenen, H.J., Vandermeersch, P., & Hutsemaekers, G. (1997). Alternatieve GGZ en New Age. *Maandblad Geestelijke Volksgezondheid*, 12, 1207-1218.
- Van Tongeren, P. (1995). Thomas, Aristoteles en de actualiteit van de deugdethiek. In R.A. te Velde (Red.), *De deugden van de mens. Thomas van Aquino: de virtutibus in communi* (pp. 9-20). Amsterdam: Ambo.
- Van Veldhuizen, J.R. (1998). Zorgverlamming. *Maandblad Geestelijke Volksgezondheid*, 53, 1175-1185.
- Veldhuis, R. (1985). Rechten – de moraal van de toekomst? In H.G. Hubbeling, & R. Veldhuis (Red.), *Ethiek in meervoud* (pp. 81-117). Assen/Maastricht: Van Gorcum.
- Verkerk, M. (1997). *Denken over zorg. Concepten en praktijken*. Utrecht: Elsevier/De Tijdstroom.
- Verkerk, M. (2000). De organisatie als praktijk van verantwoordelijkheid. In J. Graste, & Bauduin, D. (Red.), *Waardenvol werk. Ethiek in de geestelijke gezondheidszorg* (pp. 112-129). Assen: Van Gorcum.
- Verstraeten, L. (2001). Nog op school en al moeder (én vader). *Caleidoscoop*, 13(1), 2-5.
- Weber, J. (1996). Influences upon managerial moral decision making: Nature of the harm and magnitude of the consequences. *Human Relations*, 49(1), 1-22.
- Widdershoven G. (2000). *Ethiek in de kliniek. Hedendaagse benaderingen in de gezondheidszorg*. Meppel: Boom.
- Widdershoven, G., & Berghmans, R. (2000). Autonomie in de hulpverlening. In J. Graste, & D. Bauduin (Red.), *Waardenvol werk. Ethiek in de geestelijke gezondheidszorg* (pp. 47-59). Assen: Van Gorcum.
- Williams, M.H. (1998). Boundary violations: Do some contented standards fail to encompass commonplace procedures of humanistic, behavioral, and eclectic psychotherapies? *Psychotherapy*, 34, 238-249.

- Wippoo, J.H. (1997). Informed consent bij psychotherapie. *Tijdschrift voor Psychotherapie*, 23(6), 394-409.
- Yarhouse, M.A. (1998). When clients seek treatment for same-sex attraction: Ethical issues in the 'right to choose' debate. *Psychotherapy*, 35(2), 248-259.
- Yarhouse, M.A. (1999). When psychologists work with religious clients: Applications of the general principles of ethical conduct. *Professional Psychology: Research and Practice*, 30(6), 557-562.
- Zeiger, M., & Lewis, J.E. (1998). The spiritually responsible therapist: Religious material in the psychotherapeutic setting. *Psychotherapy*, 35(3), 415-424.

A

aanmeldingsplicht 43, 44, 50
aanrakingen 109, 110, 115, 149
aansprakelijkheid 119
afhankelijkheid 23, 24
alternatieve hulpverlening 116
autonomie 22, 23, 24, 25, 28, 65, 70,
71, 72, 74, 76, 104, 123, 147, 148

B

begripsvermogen 32
bejaarden 48, 52
belangenvermenging 87
beroepscodes 10, 17, 18, 19, 21, 35,
40, 43, 45, 55, 64, 81, 82, 93, 103,
105, 121, 122, 130, 132, 135, 144, 147
beroepsgeheim 42, 45, 47, 96
beroepsorganisatie 131, 132, 137
beroepsverzekering 125
bestaansethiek 15, 143
betrouwbaarheid 85, 116, 147, 149
bewaartermijn 40
bewaringsdoeleinden 40
blokkeringsrecht 36
burn-out 128, 129, 141, 142

C

collega's 128
collegialiteit 131
communicatieve ethiek 16, 23, 71
correctierecht 35, 38, 39
crisis 55, 70

D

daders 52, 59
deontologen 13
depressie 55
deskundigheid 55, 67, 124, 135, 136
deugden 15, 118, 147
dilemma's 47, 68, 86, 102, 104, 121,
123, 149
discipline 120, 147

discriminatie 73

dossiers 34, 36, 40, 56
dwang 32

E

eerlijkheid 82, 84, 85, 147, 149
emoties 16, 61, 130, 136, 137, 139,
144, 150
empathie 16, 22, 145, 146, 150
ethiektoets 151
euthanasie 66, 69, 70, 71, 72
evidence based 126
externe opdrachtgever 27, 36

F

feminisme 16
fenomenologische ethiek 16
finaliteitsprincipe 35, 39
folders 28, 82
forensische psychologie 56, 102
fouten 108, 117, 124, 125, 129, 131,
132, 143

G

geïnformeerde toestemming 26, 29
geschenken 87
gevaar 48, 49, 50
grensoverschrijdingen 93, 100, 104, 107
groepstherapie 62, 114, 124

H

hermeneutische ethiek 16
hoederecht 102
houdingsethiek 15, 17
humor 140

I

informatieplicht 26, 84
integriteit 79, 116
intelligentie 136
internering 33
inzagerecht 34, 38

K

klachten 124, 125, 132
kwaliteit 126, 128, 133, 143

L

leertherapie 138, 139
levensbeëindiging 66, 69, 70, 71, 72
liberaal (individualisme) 14, 22, 76
lichaamsgerichte interventies 110
lichaamswerk 113
lichamelijk contact 113, 147

M

macht 103, 106, 110
managed care organisaties 56
massage 114
mededogen 22, 120
media 83, 84
meervoudige relaties 92
middelenmisbruik 53, 55
minderjarigen 30, 46, 50, 72, 88, 92,
102, 114, 123
moed 120
morele deskundigheid 144
morele ontwikkeling 16, 146
multiculturaliteit 46, 67, 92

N

nabespreking 39
narratieve ethiek 16

O

oordeelsvermogen 32
openheid 66, 84, 85, 149
oprechtheid 82, 84, 85, 147, 149
organisatie 74, 81, 91, 107, 118, 121,
125, 128, 129, 142
outcome onderzoek 127

P

parallel dossier 38
passieve toestemming 31
paternalisme 25, 26
patiëntenrechten 35
persoonlijke notities 36, 38
persoonsgegevens 34
pluralisme 13, 65, 117
privacy 25
psychotherapieonderzoek 126

R

rapportage 34, 35, 39

rechtvaardigheid 81, 145, 450
regelethiek 14, 17, 23
religie 65, 68, 70
respect 21, 22, 24
rolintegriteit 86

S

samenleving 117, 118, 121, 128, 133
schade 48, 119, 122, 123, 145, 147
schoolcounselors 53, 54
schuldig verzuim 43, 51
seksualiteit 65, 82, 85, 105, 109, 110
seksueel misbruik 49, 50, 55
spoedprocedure 33
spreekplicht 43
spreekrecht 44
supervisie 63, 116

T

Tarasoff-casus 47, 48
transparantie 66, 84, 85, 149

U

utilitaristen 13

V

verantwoordelijkheid 74, 119
verlichting(sdenken) 14, 22
vernietigingsrecht 40, 41, 60
verschoningsplicht 44, 45
verslagen 34, 36, 37, 39, 40, 82
vriendschap 95, 96, 97, 131, 144
vrije deelname 26
vrijheid 22, 23, 71, 76

W

waarden 9, 10, 21, 27, 64, 75, 123, 146
waardigheid 76, 115
welzijn 147, 150
werkrelatie 49, 50, 55, 65, 127, 129,
141
wijsheid 150

Z

zelfbeschikking(srecht) 64, 69, 76
zelfdoding 46, 54, 55, 58, 69, 70
zelfkennis 79, 80, 120, 150
zorgethiek 17, 24, 70, 119
zwangerschap 72
zwijgplicht 43